

بررسی نمایه توده بدن در زنان روستایی استان کرمان و ارتباط آن با فراسنج‌های خونی وضعیت آهن

فرشاد امیرخیزی* (M.Sc)، فریدون سیاسی (Ph.D)، محمود جلالی (Ph.D)، سارا مینایی (M.Sc)
دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی، گروه تغذیه و بیوشیمی

چکیده

سابقه و هدف: ارتباط بین چاقی با بروز انواع بیماری‌های مزمن کاملاً شناخته شده است. همچنین نتایج برخی از مطالعات حاکی از ارتباط بین اندازه‌های تن سنجی بدن با فراسنج‌های خونی وضعیت آهن است. بر این اساس، مطالعه حاضر با هدف تعیین وضعیت نمایه توده بدن (Body Mass Index-BMI) زنان غیرباردار و غیرشیرده در سنین باروری (۲۰-۴۵ سال) ساکن روستاهای استان کرمان و شناسایی ارتباط آن با فراسنج‌های خونی وضعیت آهن انجام گرفت.

مواد و روش‌ها: به این منظور تعداد ۳۷۰ نفر از زنان واجد شرایط به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب گردیدند. پس از انتخاب نمونه‌ها، از هر یک توسط پرسش‌نامه مصاحبه به عمل آمد و مشخصات دموگرافیک و اطلاعات مربوط به سابقه بیماری و باروری گردآوری شد. اندازه‌های تن سنجی شامل قد و وزن اندازه‌گیری و BMI محاسبه گردید. سپس ۱۰ میلی‌لیتر خون وریدی غیر ناشتا گرفته شد و فراسنج‌های خونی وضعیت آهن با اندازه‌گیری غلظت هموگلوبین و فریتین و درصد هماتوکریت ارزیابی گردید.

یافته‌ها: بر اساس یافته‌های مطالعه، میانگین BMI زنان مورد مطالعه معادل $24/3 \text{ Kg/m}^2$ بود که در محدوده طبیعی می‌باشد. همچنین، ۱۹/۷ درصد و ۱۵/۹ درصد از زنان مورد بررسی به ترتیب دچار اضافه وزن و چاقی بودند. میانگین BMI با افزایش سن ($p<0/001$) و تعداد بارداری‌ها ($p<0/002$) بطور معنی‌داری افزایش یافت. همچنین بین BMI با سن ($r=0/32$) و تعداد بارداری‌ها ($r=0/26$)، $p<0/003$) همبستگی مثبت معنی‌دار وجود داشت. میانگین غلظت هموگلوبین و فریتین پلاسما بین چارک‌های مختلف وزن و BMI تفاوت معنی‌دار داشت. همچنین اختلاف بین میانگین درصد هماتوکریت در چارک‌های مختلف BMI معنی‌دار بود ($p<0/05$).

نتیجه‌گیری: اضافه وزن و چاقی از جمله مشکلات بهداشتی بین زنان روستایی استان کرمان می‌باشد که در کنار به اجرا درآوردن برنامه‌هایی جهت پیش‌گیری از موارد ابتلا به چاقی و اضافه وزن، پیش‌گیری از افزایش احتمالی ذخایر آهن در زنان چاق در سنین باروری نیز باید مورد توجه قرار گیرد.

واژه‌های کلیدی: نمایه توده بدن، زنان سنین باروری، وضعیت آهن